

VISELKEDÉSKUTATÓ
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

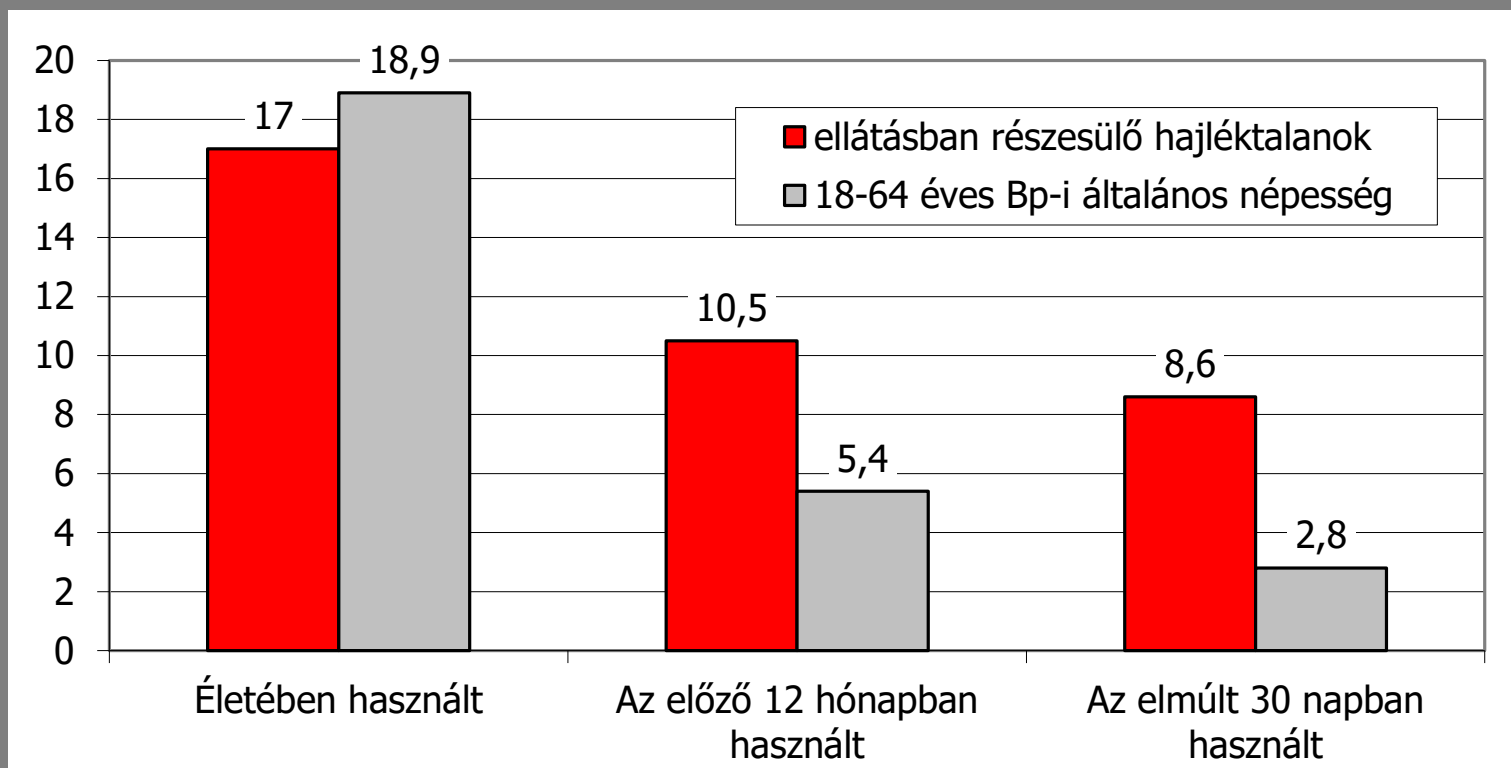
A SZERHASZNÁLATTAL KAPCSOLATOS (SZH) KÉRDŐÍVEK FELVÉTELE

F3 kutatás 2017

A 2017-ES KUTATÁS ELŐZMÉNYE

2007 februárjában készült Magyarországon az első (és idáig utolsó) olyan átfogó kutatás, amely célzottan vizsgálta a hajléktalan populáció drogérintettségét, droghasználati szokásait.

A FŐVÁROSI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ HAJLÉKTALAN EMBEREK DROGÉRINTETTSÉGE 2007

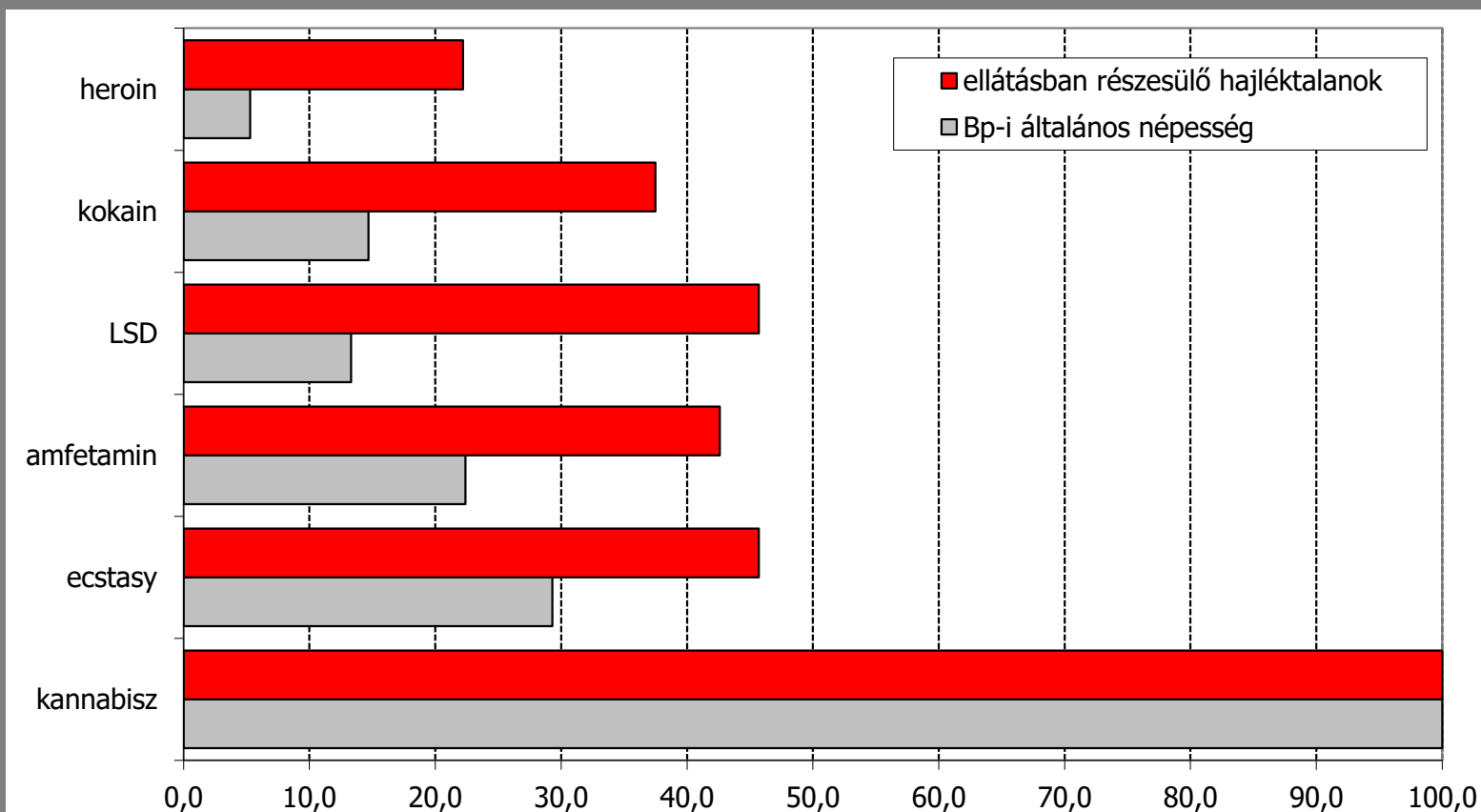
Az **ÉLETPREVALENCIA-ÉRTÉK** hibahatáron belül **MEGEGYEZIK** a fővárosi 18-64 éves lakosság körében mért értékkel, azonban a **KÖZELMÚLTBELI HASZNÁLAT** közel kétszerese, az **AKTUÁLISAN HASZNÁLÓK** aránya pedig háromszor **MAGASABB** az általános népességben mért értékeknek .

A FOLYAMATOS DROGHASZNÁLAT MUTATÓI

	BUDAPESTI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ HAJLÉKTALANOK	BUDAPESTI 18-64 ÉVES ÁLTALÁNOS NÉPESSÉG
FOLYAMATOS (KÖZELMÚLTBELI) FOGYASZTÁSI RÁTA	61,8	28,6
KILÉPŐK ARÁNYA	38,2	71,4
AKTUÁLIS HASZNÁLAT RÁTÁJA	50,6	14,8
AKTUÁLISAN NEM HASZNÁLÓK ARÁNYA	49,4	85,2

A valamilyen droggal kapcsolatba került hajléktalan emberek körében inkább jellemző a drogok folyamatos használata, s **KEVÉSBÉ JELLEMZŐ A DROGFOGYASZTÁSBÓL VALÓ KILÉPÉS**

A TILTOTTDROG-FOGYASZTÁSI PIRAMIS

A hajléktalan populációban a marihuána/hasis használat kevésbé képez önálló fogyasztási kategóriát, azaz a hajléktalanok körében konstruálható tiltott drog-fogyasztási piramis **MEREDEKEBB**

DROGHASZNÁLAT MIATTI PROBLÉMÁK

	BUDAPESTI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ HAJLÉKTALANOK		BUDAPESTI 18-64 ÉVES ÁLTALÁNOS NÉPESSÉG	
	valaha	elmúlt évben	valaha	elmúlt évben
Testi probléma	18,6		9,4	
Lelki probléma	22,2		-	
Családi probléma	25,5		12,5	
Probléma a kapcsolataiban	12,5		15,6	
Iskolai/munkahelyi probléma	7,9		12,1	
Járóbeteg ellátásban részeseült	19,7	3,3	3,8	0
Kórházban/rehabilitációs intézetben volt	25,0	13,3	0	0

A droghasználattal összefüggő problémák a hajléktalan droghasználók esetében általában **LEGALÁBB KÉTSZER OLYAN GYAKRAN JELENTKEZNEK**, mint az általános népességhez tartozó drogfogyasztóknál (összesen 37%).

A 2007-ES KUTATÁS EGYIK FONTOS EREMÉNYE

Az 2007 tavaszán a fővárosi, ellátásban részesülő hajléktalanok reprezentatív mintáján készült kutatásunk alapján azt mondhatjuk, hogy míg életük során a drogokkal való kapcsolatba kerülés tekintetében az ellátásban részesülő hajléktalanok kitétsége átlagosnak mondható, addig **A PROBLÉMÁS/KOCKÁZATOS DROGHASZNÁLAT TEKINTETÉBEN KÜLÖNÖSEN VESZÉLYEZTETETT POPULÁCIÓNAK TEKINTHETŐ!**

10 ÉV UTÁN ISMÉT

2017-ben ismét lehetőségünk nyílik a HAJLÉKTALAN POPULÁCIÓ DROG- ÉS EGYÉB PSZICHOAKTÍV SZERHASZNÁLATÁNAK VIZSGÁLATÁRA.

A kutatást Viselkedéskutató Kft végzi.

A 2017-ES KUTATÁS CÉLJA

- I. a hajléktalan populáció DROGÉRINTETTSÉGÉNEK BECSLÉSE (prevalencia-értékek, folyamatos fogyasztási ráta, stb),
- II. a populációban jellemző FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK (szerhasználati mintázatok, együttfogyasztások, veszélyeztető fogyasztási típusok) leírása,
- III. a hajléktalan populáció szerhasználatának TÁRSADALMI jellemzői (alapvető demográfiai jellemzők, a hajléktalan társadalom egyes alcsoportjaiba való tartozás, stb),
- IV. az általános népességre vonatkozó adatok kontextusában megjelenő SAJÁTOSSÁGOK leírására is,
- V. TENDENCIÁK becslése

A 2017-ES KUTATÁS MEGVALÓSÍTÁSI MÓDJA

Az adatfelvétel a 2007-es vizsgálatához hasonlóan, a hajléktalan emberek körében – Budapesten 1999 óta, vidéken 2006-tól – minden évben zajló „Február Harmadika (F3)” vizsgálat sorozat adatfelvételéhez kapcsolódva történik.

A szerhasználattal kapcsolatos kutatási modul keretében **MINDEN HATODIK, VÉLETLENSZERŰEN KIVÁLASZTOTT, AZ F3 ADATFELVÉTEL BEN ELÉRT HAJLÉKTALAN EMBERT MEGKÉRÜNK EGY RÖVID ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐÍV KITÖLTÉSÉRE.**

ADATFELVÉTEL MENETE

A HELYSZÍNEN

- 1.F3 kérdőívek kiadása/ lekérdezése (számsorrendben)
- 2.F3 kérdőívek begyűjtése (regisztrálás sorszámjegyzék)
- 3.SZH kérdőívek kiadása (riportolás – sorszámjegyzék)
- 4.SZH kérdőívek kitöltésének segítése
- 5.SZH kérdőívek összegyűjtése (regisztrálás – sorszámjegyzék)
- 6.Utalványok kiadása

UTÁNA

- 1.Borítólap kitöltése
- 2.Adatrögzítés
- 3.Válaszborítékok összeállítása (SZH kérdőívek + maradék utalvány + sorszámjegyzék)
- 4.Válaszborítékok feladása

**KISEBB INTÉZMÉNYEK
NINCS külső segítő**

**Utcai
szociális
munkások**

**NAGYOBB INTÉZMÉNYEK
VAN külső segítő**

A KÉRDEZŐI CSOMAG TARTALMA

KELLÉK NEVE	TARTALMA	DB
F3 ÚTMUTATÓ	Az F3 kérdőív felvételében résztvevő munkatársak munkáját segítő információk hordozója	F3 kérdezők száma számával megegyező db
SZH ÚTMUTATÓ	Az szenvedélyszer használattal kapcsolatos (SZH) kérdőív felvételében résztvevő munkatársak munkáját segítő információk hordozója	SZH kérdezők számával megegyező db
F3 KÉRDŐÍV	Mindenkitől felvételre kerülő, A4-es méretű, az első lap jobb felső sarkában sorszámozott kérdőív (5 számjegyű)	A kért mennyiség
F3 BORÍTÓLAP	Az F3 kérdőívek felvételében közreműködők által minden F3 kérdésben résztvevő hajléktalan emberről kitöltendő kérdőív	F3 kérdőívek számával azonos db
SZH KÉRDŐÍV	Az F3 kutatással elért hajléktalan emberek egyhatodával felvételre kerülő kérdőív (azokkal vesszük fel, akiknek az F3 sorszáma a „sorszámjegyzéken” színesen jelölt sorban van)	F3 kérdőívek /6 db
KÖZEPES BORÍTÉK	Az SZH kérdőívvel együtt adjuk át. Ebbe a borítékba teszi a megkérdezett a kitöltött SZH kérdőívet.	SZH kérdőívek számával azonos db
AJÁNDÉKUTALVÁNY	Ezt adjuk motivációs ajándékként azoknak, akik visszahozták az SZH kérdőívet. Értéke 500 Ft/db (kisméretű borítékban)	SZH kérdőívek számával azonos db
UTALVÁNY NYILVÁNTARTÁSI LAP	Az utalványok átadási útját követő, az utalványt átadó és átvevő kollégák által aláírt nyilvántartási lap (az utalványos borítékban elhelyezve)	1db
SORSZÁMJEGYZÉK	A kérdezői csomagban lévő F3 kérdőívek sorszámai, színezett sorokkal jelölve, hogy melyik F3 kérdőívhez kell felvenni SZH kérdőívet. Itt riportoljuk az SZH kérdőíveket, illetve a jelezzük a kiadott ajándékutalványokat is.	1 db vagy: 2-3 db, ha az ellátóhelyen az SZH kérdőívek felvételét külső segítő(k) végzi(k).
A4-ES VÁLASZBORÍTÉK	Az SZH kérdőívek postára adásához szolgáló felcímezett boríték	15 SZH kérdőívenként 1 db

KIKET KÉRDEZÜNK? – ellátásban dolgozó munkatársak feladata 1.

A kérdezettek kiválasztása a hajléktalan ellátásban dolgozó munkatársak feladata!

A SZH kérdőívet kitöltők kiválasztásának első lépése az F3 kérdőívek kiosztása.

FONTOS:

Az F3 kérdőíveket SORSZÁM SZERINT SZIGORÚ SORRENDEN osztjuk ki.

Amikor átadjuk az F3 kérdőívet, akkor mondjuk el, hogy akik kitöltik az F3 kérdőívet, azok közül minden 6. véletlen kiválasztott ember – egy másik rövid kérdőív kitöltését követően – kap 500Ft értékű ajándékutalványt.

KIKET KÉRDEZÜNK? – ellátásban dolgozó munkatársak feladata 2.

Amikor az F3 kérdőívet leadják, akkor azokat a „kiválasztottakat”, akiknek sorszáma a sorszámjegyzéken a színesen jelölt sorban szerepel, kérjük meg, hogy töltsék ki az SZH kérdőívet is.

FONTOS:

A BORÍTÉKBAN LÉVŐ SZH KÉRDŐÍVET CSAK AKKOR KAPJÁK MEG, AMIKOR A KITÖLTÖTT F3 KÉRDŐÍVET LEADJÁK!

CSAK ÉS KIZÁRÓLAG AZOK KAPNAK SZH KÉRDŐÍVET, AKIKNEK AZ F3 KÉRDŐÍVEN SZEREPLŐ SORSZÁMA A SORSZÁMJEGYZÉK SZÍNES SORÁBAN VAN

Az F3 kérdőív leadását a sorszámjegyzék 2. (F3 leadva elnevezésű) oszlopába rögzítsük (tegyünk X-et a leadott F3 kérdőív sorszámához)!

Ismét mondjuk el, hogy ha az SZH kérdőívet is kitölti, akkor kap egy 500ft értékű ajándékutalványt.

SZH KÉRDŐÍV ÁTADÁSA, RIPORTOLÁS – ellátásban dolgozó munkatársak feladata 3.

ELMONDANI:

A kérdezettet **véletlen módon választottuk ki.**

A válaszokat titkosan kezeljük.

A kérdőív kitöltése **ÖNKÉNTES**. De az nagyon fontos, hogy minél több ember válaszait megismerjük.

Kérjük a segítségét a kutatáshoz!

RIPORTOLÁS:

A sorszámjegyzéken rögzítjük hogy vállalta-e az SZH kérdőív kitöltést

1. vállalta
2. nem vállalta

FONTOS:

**MIELŐTT ÁTADJUK AZ SZH KÉRDŐÍVET, A
BORÍTÉKRA ÍRJUK RÁ AZ F3 KÉRDŐÍV
SORSZÁMÁT!**

SZH KÉRDŐÍV ÁTADÁSA – ellátásban dolgozó munkatársak feladata

HA VÁLLALJA AZ SZH KÉRDŐÍV KITÖLTÉSÉT, MONDJUK EL, HOGY:

- a kérdőívet **önállóan** töltse ki,
- **őszintén** válaszoljon,
- válaszait a megfelelő négyzetbe tett **x-szel** jelölje,
- ha valamelyik kérdésre **téves választ** jelölt meg, akkor egyértelműen javítsa!

Ahol jelen vannak a Viselkedéskutató kft. által küldött **segítők** (többnyire a drogszakmai civil szervezetek munkatársai), **ott** mondjuk meg, hogy **ők segítenek a kitöltésben**, ha igényli, s ha készen van, akkor a kérdőívet **nekik vigye vissza**, tőlük fogja megkapni az **ajándékutalványt** is.

KÉRDEZÉS KÖZBENI TEENDŐK

AHOL JELEN VANNAK A VISELKEDÉSKUTATÓ KFT. ÁLTAL KÜLDÖTT KÜLSŐ SEGÍTŐK (A NAGYOBB SZÁLLÓKON), OTT A KÉRDEZÉS KÖZBENI TEENDŐKET, ÉS A KÉRDŐÍVEK ÁTVÉTELÉT ŐK VÉGEZIK.

AHOL VAN KÜLSŐ SEGÍTŐ, OTT 2 (VAGY 3) PÉLDÁNYBAN KÉSZÜL A SORSZÁMJEGYZÉK, S MINDENKI A RÁ VONATKOZÓ ROVATOKAT TÖLTI A SORSZÁMJEGYZÉKEKBEN, A KÉRDEZÉS VÉGÉN A KÜLSŐ SEGÍTŐ A SORSZÁMJEGYZÉKEKET ÖSSZESÍTI.

Ahol nincsenek külső segítők, ott a további teendőket is a hajléktalan-ellátásban dolgozó munkatársak végzik, és a sorszámjegyzék egy példányban készül.

KÉRDEZÉS KÖZBENI TEENDŐK

Az SZH kérdőívek önkitöltősek, de:

Ha valakinek problémája van a kitöltéssel, segítsünk! Ez elsősorban **technikai segítséget nyújthatunk** (pl., hogy hogyan kell a mátrix formájú kérdéseket megválaszolni.)

Az **egyres droggal kapcsolatos kérdések** esetén (azok mibenlétére, hatására, veszélyességére vonatkozó kérdések alkalmával) mondjuk el, hogy: sajnos ebben **mi sem adhatunk más felvilágosítást.**

Ha a kérdezett önkitöltősen tölti a kérdőívet, akkor **ne nézegessük**, hogy mit ír, csak ha kéri, akkor nézzünk bele a kérdőívébe, és akkor is csak azt a kérdést, amelyikre a segítségkérés irányul.

Amennyiben a kérdezett nem tudja önállóan kitölteni a kérdőívet, akkor a segítségünk elmehet a személyes (face to face) felvételig. Ebben az esetben a kérdőív utolsó oldalán található **KM kockába írjunk be egy 1-est!**

A KÉRDŐÍVEK ÖSSZEGYŰJTÉSE

Ha a kérdezett kitöltötte az SZH kérdőívet, tegye be a borítékba, és zárja le. A lezárt borítékot senki nem nyithatja ki.

A visszahozott (kitöltött) SZH kérdőív átvételét a sorszámjegyzék 4. (SZH leadva elnevezésű) oszlopába rögzítsük (tegyünk X-et a megkapott SZH kérdőív sorszámához)

ADJUK ÁT AZ AJÁNDÉKUTALVÁNYT!

Az egyes sorszámokhoz kiadott AJÁNDÉKUTALVÁNY ÁTADÁSÁT a sorszámjegyzék 5. (kérdőző aláírása elnevezésű) oszlopában az AJÁNDÉKUTALVÁNY ÁTADÓJA ÍRJA ALÁ!

A 6. oszlopba (SZH/F3 kérdezői kód) a megfelelő kérdezői kódot kell beírni, a 7. oszlopot (Instruktor

A KÉRDŐÍVEK ELJUTTATÁSA A KUTATÓKHOZ

Az SZH kérdőívek felvételében közreműködő munkatárs **felcímezett válaszborítékban** (A4-es boríték) **postán** elküldi a **Viselkedéskutató kft-nek**:

1. az összegyűjtött kérdőíveket (a lezárt borítékokban),
2. a sorszámjegyzék(ek)et,
3. a megmaradt utalványokat
4. az utalványok egymás közötti átadását rögzítő utalvány nyilvántartási lapot

A **Feladóhoz** az SZH kérdőívek felvételében közreműködő munkatárs **írja rá a nevét!**

Az SZH kérdőívek felvételében közreműködők díjazása

A sorszámjegyzék 5. (kérdőző aláírása) illetve 6. (SZH/F3 kérdezői kód) oszlopában szereplő munkatársak minden, a válaszborítóban feladott kérdőív után 500 Ft díjazásban részesülnek.

A kifizetést elektronikusan megadott adatok alapján a Menhely Alapítvány intézi.

A kutatást finanszírozza:
az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kábítószer-
problémával kapcsolatos vizsgálatok, kutatások
támogatására irányuló pályázata (Pályázati
azonosító: KAB-KT-16-25451)

Szeretnénk köszönetet mondani a hajléktalan
ellátásban dolgozóknak és
a drogszakmai szervezetek munkatársainak, akik
vállalják a kutatásban való segítséget!

Köszönjük a figyelmet!